

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Małarski (przewodniczący)

SSN Andrzej Ryński (sprawozdawca)

SSN Jarosław Matras

w sprawie **N. Z.**

skazanego z art. 280 § 1 k.k. i art. 197 § 3 pkt 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 20 sierpnia 2014 r.,

wniosku obrońcy skazanego w przedmiocie wznowienia postępowania

zakończanego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 26 czerwca 2012 r., sygn. II AKa (...),

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w P.

z dnia 17 stycznia 2012 r., sygn. akt II K (...),

postanowił

1. oddalić wniosek,

2. obciążyć skazanego wydatkami za postępowanie

wznawieniowe w kwocie 20 zł.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 17 stycznia 2012 r., sygn. akt II K (...) uznał oskarżonych R. M. i N.M. Z. za winnych tego, że w dniu 18 marca 2011 r. w Ż., działając wspólnie i w porozumieniu, używając wobec D. L. przemocy polegającej na uderzeniu jej w głowę, a następnie po wyrwaniu pokrzywdzonej torebki, zabrali jej w celu przywłaszczenia banknot 50 zł, papierosy, zapalniczkę,

okulary korekcyjne, rękawiczki, wszystko łącznej wartości 115 zł, przy czym G. M. czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, będąc uprzednio skazanym za przestępstwo podobne. Czyn ten w odniesieniu do N. Z. zakwalifikował z art. 280 § 1 k.k., a w wypadku G. M. z art. 280 §1 k.k. w zw. z art. 64 §1 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 1 k.k. wymierzył N. Z. karę 3 lat pozbawienia wolności, zaś G. M. karę 4 lat pozbawienia wolności (pkt I).

Ponadto Sąd Okręgowy w P. uznał obu oskarżonych za winnych tego, że: w dniu 18 marca 2011 r. w Ż., działając wspólnie i w porozumieniu, używając wobec D. L. przemocy polegającej na szarpaniu jej za odzież, przytrzymywaniu i ciągnięciu za ręce oraz włosy doprowadzili ją do obcowania płciowego polegającego na odbyciu z nią przez N. Z. stosunku oralnego, przy czym G. M. czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, będąc uprzednio skazanym za przestępstwo podobne. Czyn ten zakwalifikował z art. 197 § 3 pkt 1 k.k. w zw. z art. 197 §1 k.k., a w odniesieniu do G. M. także w zw. z art. 64 §1 k.k. i za to na podstawie art. 197 § 3 pkt 1 k.k. wymierzył N. Z. karę 6 lat pozbawienia wolności, a G. M. karę 5 lat pozbawienia wolności. Jednocześnie na podstawie art. 85 i 86 § 1 k.k. wymierzył oskarżonym kary łączne – N. Z. karę 8 lat pozbawienia wolności, zaś G. M. karę 7 lat pozbawienia wolności, na poczet których na mocy art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonym okresy ich tymczasowego aresztowania. Nadto rozstrzygnął o dowodach rzeczowych i kosztach sądowych.

Powyższy wyrok w całości został zaskarżony apelacjami obrońców obydwu oskarżonych, przy czym obrońca N. Z. na podstawie art. 438 pkt. 3 k.p.k. zarzucił orzeczeniu Sądu I instancji błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i mający wpływ na jego treść. Powołując się na powyższą podstawę odwoławczą wniósł on o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie tegoż wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 26 czerwca 2012 r., sygn. akt II AKa (...), po rozpoznaniu apelacji obrońców obydwu oskarżonych, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok uznając obie apelacje za oczywiście bezzasadne.

Od wyroku Sądu odwoławczego obrońca skazanego wywiódł kasację, podnosząc zarzut rażącego naruszenia przepisów art. 7, 170 § 1 pkt. 2 i art. 410 k.p.k. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 13 grudnia 2012 r., sygn. akt II KK 311/12, kasację tę oddalił jako oczywiście bezzasadną.

Następnie przedmiotowe wyroki zostały objęte wnioskiem obrońcy skazanego N. Z. o wznowienie postępowania opartym co do zasady o przepis art. 540 § 1 pkt. 2 lit.a k.p.k. (*propter nova*). W części wstępnej wniosku jego autor nie wskazał jakie nowe fakty lub dowody nie znane przedtem sądowi ujawniły się po wydaniu orzeczenia wskazujące, że skazany nie popełnił przypisanych mu czynów albo, że nie stanowiły one przestępstwa lub sam skazany nie podlegał karze. Z treści uzasadnienia tego wniosku wynika, że zdaniem obrońcy Sądy obu instancji w sposób niewłaściwy oceniły zeznania pokrzywdzonej D. L., ponieważ prowadzone przeciwko niej przez Prokuraturę Rejonową w Ż. postępowanie karne w innej sprawie wykazało, że D. L. w celu matactwa procesowego za pośrednictwem wiadomości SMS wysłanej do M. G. groziła mu, że „załatwi go” tak jak załatwiła N. Z., jeżeli będzie składał obciążające ją zeznania. Na tej podstawie obrońca doszedł do przekonania, że skoro pokrzywdzona w innej sprawie nakłaniała uczestnika tego postępowania do składania fałszywych zeznań, to również w sprawie objętej wnioskiem o wznowienie postępowania mogła dopuścić się matactwa procesowego, co jego zdaniem budzi uzasadnione podejrzenie, że w sprawie tej obciążając skazanego dopuściła się przestępstwa z art. 233 k.k.

W konsekwencji na podstawie art. 97 k.p.k., w zw. z art. 9 § 2 k.p.k. obrońca wniósł o sprawdzenie okoliczności faktycznych poprzez przeprowadzenie dowodu z akt sprawy prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową w Ż., w której D. L. występowała w roli podejrzanej, albowiem zdaniem skarżącego akta te będą stanowić nowy dowód w rozumieniu art. 540 § 1 pkt. 2 lit.a k.p.k.

Prokurator Prokuratury Generalnej w pisemnej odpowiedzi wniósł o oddalenie przedmiotowego wniosku nie dopatrując się wystąpienia żadnej z podstaw wznowieniowych, o których mowa w art. 540 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego o wznowienie postępowania nie zasługuje na uwzględnienie. Warto przypomnieć, że prawomocny wyrok sądu korzysta z

domniemania trafności zawartych w nich rozstrzygnięć, dlatego oparcie wniosku o wznowienie postępowania na podstawie *propter nova* określonej w art. 540 § 1 pkt 2 lit a k.p.k. może okazać się skuteczne tylko wtedy, gdy na etapie postępowania wznowieniowego – w chwili rozstrzygania wniosku, ocena wskazanych w nim faktów i zaproponowanych dowodów nieznanych przedtem sądowi (podkreślenie SN), uzasadnia wysokie prawdopodobieństwo wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych w wyrokach objętych wnioskiem, oraz pozwala przyjąć, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. Nie można zgodzić się z tezą autora wniosku, że proponowany dowód i ustalony na jego podstawie fakt, są nowe w rozumieniu art. 540 § 1 pkt. 2 k.p.k., a zatem nieznane przedtem sądowi. Wprawdzie autor wniosku przyznał, że przedmiotowy dowód i wynikająca z niego okoliczność były zgłoszone przez obrońcę w trakcie postępowania odwoławczego, ale jego zdaniem z tego powodu nie straciły przymiotu nowości analizowanego na użytek postępowania wznowieniowego, skoro zostały zasygnalizowane Sądowi Apelacyjnemu w trakcie głosów stron, a więc po zakończeniu postępowania dowodowego.

Stanowisko obrońcy nie zasługuje na aprobatę. Analiza akt sprawy wskazuje, że obrońca N. Z. w trakcie rozprawy apelacyjnej w sprawie II AKa (...) składał formalny wniosek o przeprowadzenie dowodu z akt sprawy Ds. (...) Prokuratury Rejonowej w Ż. na okoliczność treści wiadomości SMS, sygnalizowanego również w niniejszym wniosku o wznowienie postępowania jako nowy dowód, który ma wykazać brak wiarygodności zeznań pokrzywdzonej obciążających skazanego. Sąd Apelacyjny w (...) orzekając w postępowaniu odwoławczym, na podstawie art. 170 § 1 pkt. 2 i 5 k.p.k. nie uwzględnił tego wniosku słusznie uznając, że okoliczność, która ma być udowodniona nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, ponieważ dotyczy innego postępowania karnego. Nadto przyjął, że wniosek ten w sposób oczywisty zmierzał do przedłużenia postępowania (k.819 v-820). Brak przydatności tego dowodu dla rozstrzygnięcia sprawy był również analizowany w uzasadnieniu Sądu odwoławczego (s. 8 uzasadnienia SA). Prowadzi to do uznania, że wskazany we wniosku o wznowienie postępowania dowód był znany orzekającemu w tej sprawie Sądowi Apelacyjnemu, ponieważ

odniósł się on do tego dowodu we właściwej formie procesowej i ocenił jego merytoryczną przydatność dla wyrokowania.

Marginalnie należy również zauważyć, że przywołane postanowienie dowodowe Sądu Apelacyjnego w (...) było objęte zarzutem kasacyjnym obrońcy, który okazał się nieskuteczny (k.867).

Wbrew twierdzeniom autora wniosku przepis art. 540 § 1 pkt. 2 k.p.k. nie pozwala na uznanie dowodu za nowy w zależności od fazy postępowania jurysdykcyjnego, w której taki dowód został zgłoszony lub też faktu, że w postępowaniu tym sąd nie dopuścił dowodu, którego przeprowadzenia domagała się strona, lecz odnosząc się do podstawy wznowieniowej *propter nova* nakazuje badać czy dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia ujawniły się nowe fakty lub dowody, wskazujące na wysokie prawdopodobieństwo, że wydany w tej sprawie wyrok obarczony jest konkretnymi błędami w zakresie dokonanych ustaleń faktycznych lub wadami prawnymi określonymi w art. 540 § 1 pkt. 2 lit a-c k.p.k. Przedstawiona wyżej analiza czynności procesowych dokonanych w tej sprawie przez Sądy obu instancji jednoznacznie wskazuje, że przedmiotowy dowód został zgłoszony w postępowaniu odwoławczym, a zatem przed wydaniem przez Sąd Apelacyjny w [...] wyroku kończącego postępowanie, dlatego nie może on uzasadniać wznowienia postępowania w rozumieniu art. 540 § 1 pkt. 2 k.p.k..

Nadto we wniosku nie wskazano dowodu, który pozwalałby zaakceptować konkluzję obrońcy, że w związku z toczącym się w tej sprawie postępowaniem karnym pokrzywdzona dopuściła się przestępstwa fałszywych zeznań. Wnioskodawca wydaje się zapominać, że gdyby chciał wykazać wystąpienie podstawy wznowienia postępowania określonej w art. 540 § 1 pkt. 1 k.p.k. (*propter falsa*) i udowodnić, że w związku z postępowaniem karnym objętym niniejszym wnioskiem D. L. składała fałszywe zeznania, to stosownie do treści art. 541 k.p.k., musiałby dysponować prawomocnym wyrokiem skazującym albo orzeczeniem równorzędnym potwierdzającym dokonanie tego przestępstwa, którego jednak nie przedstawił.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy nie znajdując podstaw do wznowienia postępowania orzekł, jak w postanowieniu. Orzeczenie o kosztach oparto na podstawie art. 639 k.p.k.

